

Sygn. akt III U 495/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Anna Kicman

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy A. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania A. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 7 marca 2014 r., (...)

o d d a l a odwołanie.

Sygn. akt III U 495/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 czerwca 2014 r.

Decyzją z dnia 7 marca 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zobowiązał wnioskodawcę A. S. (1) do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 lipca 2013 r. do 28 lutego 2014 r. w kwocie 1.108,24 zł.

W podstawie prawnej powołano art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 84 ust. 1, ust. 9 i ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że ZUS stwierdził, iż wnioskodawca pobrał nienależnie świadczenie za okres od 1 lipca 2013 r. do 28 lutego 2014 r. w łącznej kwocie 1108,24 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca A. S. (1).

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że informacje

o zakończeniu nauki organ rentowy otrzymał w formie słownej od matki wnioskodawcy A. S. (2). W terminie wrześnieowym, w którym należy składać zaświadczenie o kontynuowaniu nauki organ rentowy otrzymał dokumenty rodzeństwa wnioskodawcy, a nie jego, co jest równoznaczne z tym, że zakończył naukę. Podniósł również, że każda otrzymana kwota trafiała do jego matki A. S. (2), a nie do niego. Odbierając świadczenie jemu, kwota ta trafiałaby odpowiednio podzielona do jego matki i rodzeństwa, a skoro jego matka A. S. (2) dostawała od niego każde świadczenie, to na jedno wychodzi. Ponadto wskazał, że sytuacja materialna jego i jego rodziny jest ciężka.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

Odwołując się do treści art. 138 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 68 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podniesiono, że w dniu 11 października 2011 r. wnioskodawca zgłosił wniosek o przekazywanie części renty rodzinnej na jego nazwisko i adres zamieszkania i od 1 listopada 2011 r. część świadczenia była przekazywana zgodnie z tą dyspozycją. W dniu 10 września 2012 r. wnioskodawca zwrócił się z wnioskiem o wznowienie wypłaty renty i przedłożył zaświadczenie wystawione przez Centrum (...) w J. stwierdzające, że jest uczniem I klasy Uzupełniającego (...)

a przewidywany termin zakończenia nauki przypada na kwiecień 2015 r.

We wniosku zawarte było zobowiązanie powiadomienia ZUS w razie przerwania nauki. Na tej podstawie decyzją z dnia 14 września 2012 r. ZUS przyznał rentę rodzinną do dnia 31 sierpnia 2015 r. W dniu 22 stycznia 2014 r. do ZUS zgłosił się wnioskodawca i złożył, jak się okazało nieprawdziwe oświadczenie, że od dnia 15 stycznia 2014 r. został skreślony z listy studentów. Pismem z dnia 27 stycznia 2014 r. organ rentowy zwrócił się

do (...) w J. z prośbą o udokumentowanie, do kiedy wnioskodawca kontynuował naukę. W odpowiedzi w dniu 6 lutego 2014 r. wpłynęło pismo stwierdzające, że uprawniony do renty rodzinnej z dniem 3 czerwca 2013 r. został skreślony z listy słuchaczy. W dniu 20 lutego 2014 r. wnioskodawca złożył oświadczenie, że od 3 czerwca 2013 r. nie podjął dalszej nauki. Wobec powyższego wnioskodawca w okresie od 1 lipca 2013 r. do 28 lutego 2014 r. nie uczęszczał do szkoły i w związku z tym nie miał prawa

do renty rodzinnej, a tym samym pobrał nienależne świadczenie w skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego. Ponieważ wnioskodawca w każdej decyzji przyznającej rentę rodzinną był pouczony

o konieczności poinformowania organu rentowego o sytuacji,

gdy zaprzestanie uczęszczać do szkoły, a także złożył w tej sprawie podpisane zobowiązanie i nie wykonał tego obowiązku, świadczenie za sporny okres jest świadczeniem nienależnym w myśl ustawy. Odnośnie roszczenia zawartego

w odwołaniu, a dotyczącego prawa do całości renty rodzinnej za okres

dla pozostałych uprawnionych, organ rentowy odwołując się do treści

art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyjaśnił, że wnioskodawca nie informował ZUS o fakcie, iż w okresie od 1 lipca 2013 r. do 28 lutego 2014 r. nie uczęszcza do szkoły, w związku z czym

w powyższym okresie pozostali uprawnieni mają prawo do wypłaty renty rodzinnej w wysokości powiększonej o jego część świadczenia. Ponieważ

do organu rentowego nie wpłynął wniosek o przeliczenie renty rodzinnej

w związku ze zmianą liczby uprawnionych, brak jest podstaw do przeliczenia świadczenia dla pozostałych osób za sporny, wsteczny okres.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 czerwca 2006 r. A. S. (2) wystąpiła z wnioskiem o rentę rodzinną po zmarłym w dniu 15 czerwca 2006 r. C. S., wskazując jako osoby uprawnione do renty małoletnich: M., N., A. (ur. (...)), M., H. i A..

Decyzją z dnia 21 lipca 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał rentę rodzinną od dnia 15 czerwca 2006 r.,

tj. od dnia śmierci rentę rodzinną dla M., H., A., M., N. oraz dla A. wskazując jednocześnie do kiedy przysługiwać będzie prawo do tej renty dla każdego z nich, a w tym

dla wnioskodawcy - do 31 października 2009 r. Renta ta była wypłacana

do rąk matki A. S. (2).

W związku z tym, że wnioskiem z dnia 11 października 2011 r. wnioskodawca wystąpił o przekazywanie przysługującej mu części renty rodzinnej na jego nazwisko i adres, decyzją z dnia 19 października 2011 r. ZUS przeliczył od dnia 1 listopada 2011 r. część renty rodzinnej przysługującej wnioskodawcy i podjął jej wypłatę bezpośrednio na rzecz A. S. (1), wskazując jednocześnie, iż przysługuje mu ona do dnia 31 sierpnia 2012 r.

Decyzją z dnia 19 lipca 2012 r. ZUS z urzędu od dnia 1 września 2012 r. wstrzymał wnioskodawcy wypłatę renty rodzinnej, z powodu ustania uprawnień, tj. zakończenia nauki.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek o rentę rodzinną z dnia 30.06.2006 r.,
- decyzje rentowe za lata 2006-2011,
- wniosek w sprawie wypłaty części renty rodzinnej z dnia 11.10.2011 r.,
- decyzja ZUS z dnia 19.10.2011 r., 19.07.2012 r.

Wnioskiem z dnia 10 września 2012 r. wnioskodawca wystąpił o wznowienie renty rodzinnej oświadczając jednocześnie, że od dnia 10 września 2012 r. jest uczniem (...) w J.. Na druku przedmiotowego wniosku, podpisanego przez wnioskodawcę było pouczenie, że w przypadku przerwania nauki zobowiązuje się powiadomić o tym ZUS. Do wniosku dołączył on zaświadczenie z dnia 4 września 2012 r. wystawione przez Centrum (...) w J., z którego wynikało, że w roku szkolnym 2012/2013 uczęszcza on w systemie stacjonarnym do klasy pierwszej (...) (...) (semestr pierwszy) w Centrum (...) i (...)w J.. Nauka trwa trzy lata (sześć semestrów) – planowany termin jej ukończenia upływa w kwietniu 2015 r.

Decyzją z dnia 14 września 2012 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie ustalił wysokość i wznowił wypłatę świadczenia od dnia 1 września 2012 r. dla wnioskodawcy wskazując, iż renta rodzinna przysługiwać mu będzie do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Ponadto decyzją z dnia 14 września 2012 r.(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przeliczył od 1 września 2012 r. rentę rodzinną dla A., M., H. i A. S. (3), wskazując jednocześnie do kiedy będzie im ona przysługiwać oraz decyzją z dnia 14 września 2012 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przeliczył od 1 września 2012 r. rentę rodzinną dla N. S., wskazując jednocześnie do kiedy będzie jej ona przysługiwać.

W aktach organu rentowego zalegają następnie: wniosek N. S. o wydanie zaświadczenia o wysokości składki zdrowotnej z 17 czerwca 2013 r.; wniosek A. S. (2) o wydanie zaświadczenia o wysokości składki zdrowotnej z 18 czerwca 2013 r., z 28 sierpnia 2013 r.; wniosek A. S. (1) o wydanie zaświadczenia o wysokości składki zdrowotnej z 28 sierpnia 2013 r.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek o wznowienie renty rodzinnej z dnia 10.10.2012 r.,
- zaświadczenie z dnia 4.09.2012 r. wystawione przez Centrum (...) w J.,
- decyzje ZUS z dnia 14.09.2012 r.,
- wnioski o wydanie zaświadczeń dot. wysokości składki zdrowotnej.

Wnioskiem z dnia 22 stycznia 2014 r. wnioskodawca wystąpił

o wstrzymanie renty rodzinnej oświadczając, że od dnia 15 stycznia 2014 r. został skreślony z listy uczniów.

Pismem z dnia 27 stycznia 2014 r. ZUS zwrócił się do Centrum (...) w J. o wyjaśnienie, czy A. S. (1) w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014 uczęszczał na zajęcia szkolne, a w przypadku gdy przerwał naukę i został skreślony z listy uczniów, zwrócono się do podanie dokładnej daty jej przerwania.

Pismem z dnia 3 lutego 2014 r. (...) Centrum (...) w J. poinformował, że A. S. (1) w roku szkolnym 2012/2013 uczęszczał do klasy pierwszej (...) (semestr pierwszy i drugi). Decyzją Rady Pedagogicznej z dnia 3 czerwca 2013 r. nie został on dopuszczony do egzaminów semestralnych, w związku z czym został skreślony z listy słuchaczy.

W dniu 20 lutego 2014 r. wnioskodawca podpisał oświadczenie, że od 3 czerwca 2013 r. nie podjął nauki i nie uczęszczał na zajęcia.

W rezultacie decyzją z dnia 7 marca 2014 r. ZUS zobowiązał wnioskodawcę do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 lipca 2013 r. do 28 lutego 2014 r. w kwocie 1.108,24 zł.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek o wstrzymanie renty rodzinnej z dnia 22.01.2014 r.,
- pismo ZUS z dnia 27.01.2014 r.,
- pismo (...) Centrum (...) i ustawicznego w J. z dnia 3 lutego 2014 r.,
- oświadczenie wnioskodawcy z dnia 20.02.2014 r.,
- decyzja ZUS z dnia 7.03.2014 r.

Każda kolejna decyzja, na jej odwołanie w punkcie XII.1 zawierała pouczenie, że „osoba pobierająca rentę rodzinną lub część tej renty przysługującą dziecku pod warunkiem kontynuowania nauki – nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, zobowiązana jest – po ukończeniu przez dziecko 16 roku życia – powiadomić o zaprzestaniu uczęszczania do szkoły - uczelni, a jeżeli uczy się nadal – zobowiązana jest do nadesłania zaświadczenia z ww. szkoły – uczelni z podaniem terminu programowego jej ukończenia. Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat na ostatnim roku studiów, prawo do renty przedłuża się do zakończenia tego roku studiów”.

W aktach organu rentowego zalega również pisemne oświadczenie wnioskodawcy z dnia 10 października 2010 r., z którego wynikało, że został on poinformowany o obowiązku pisemnego lub osobistego zgłoszenia do ZUS w terminie 7 dni informacji o zaprzestaniu lub przerwaniu nauki, zmianie szkoły, podjęciu zatrudnienia.

Dowód – akta organu rentowego:

- decyzje rentowe za lata 2006-2012,
- oświadczenie wnioskodawcy z dnia 10.10.2010 r.

Ponadto Sąd ustalił, że matka wnioskodawcy A. S. (2) pobierała rentę rodzinną po zmarłym w dniu 15 czerwca 2006 r. mężu, przyznaną początkowo na siedmioro dzieci. Kwota świadczenia była przyznana w konkretnej wysokości na każde z dzieci i wypłacana do rąk A. S. (2).

W chwili obecnej najstarsza córka N. studiuje, dwoje dzieci uczy się w gimnazjum, a jedno dziecko uczy się w szóstej klasie szkoły podstawowej. A. S. (2) pracuje zaś w (...)w W..

Wnioskodawca zaprzestał kontynuowania nauki w Centrum (...) w J. w dniu 3 czerwca 2013 r., kiedy to decyzją Rady Pedagogicznej nie został dopuszczony do egzaminów semestralnych w związku, z czym został skreślony z listy słuchaczy. Miał on przyznaną rentę do dnia 31 sierpnia 2015 r. Wnioskodawca wiedział, że ma obowiązek poinformowania ZUS o zaprzestaniu kontynuowania nauki. W chwili obecnej wnioskodawca jest osobą bezrobotną. Pomaga on matce w opiece nad chorą babcią.

Sytuacja materialna i rodzinna wnioskodawcy jest trudna.

Dowód:

- zaświadczenie Centrum (...) w J.
z dnia 10.06.2014 r. – k. 16,

- zeznania świadka A. S. (2),

- przesłuchanie wnioskodawcy A. S. (1).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została w sposób dostateczny obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadka A. S. (2) i wnioskodawcy A. S. (1) w zakresie, w jakim twierdzili oni, że ZUS został zawiadomiony o zaprzestaniu kontynuowania nauki przez wnioskodawcę. W aktach organu rentowego zalega decyzja z dnia 14 września 2012 r., na podstawie której ZUS ponownie ustalił wysokość i wznowił wypłatę świadczenia od dnia 1 września 2012 r. dla wnioskodawcy wskazując, iż renta rodzinna przysługiwać mu będzie do dnia 31 sierpnia 2015 r. W aktach ZUS brak jest jakiegokolwiek informacji, zaświadczenia mającego wskazywać, iż wnioskodawca zaprzestał kontynuowania nauki z dniem 3 czerwca 2013 r. Dopiero wnioskiem z dnia 22 stycznia 2014 r. wnioskodawca wystąpił o wstrzymanie renty rodzinnej oświadczając, że od dnia 15 stycznia 2014 r. został skreślony z listy uczniów. Twierdzenia świadka A. S. (2) o tym, że informowała pracownika ZUS o zaprzestaniu kontynuowania nauki przez syna A. S. (1) nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, tj. w dokumentach zalegających w aktach organu rentowego.

W pozostałym zakresie, mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a ponadto znajdującym potwierdzenie w dowodach z dokumentów, Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka A. S. (2) i wnioskodawcy A. S. (1), jako logiczne i spójne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. S. (1) należy uznać za nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1) do ukończenia 16 lat;

2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo

3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (ust. 2 art. 68).

W myśl art. 138 ust. 1 powołanej wyżej ustawy osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia (ust. 2 art. 138).

Nienależnie pobrane świadczenie w rozumieniu art. 138 ust. 2 pkt 1 u.e.r.f.u.s., to świadczenie wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części (świadczenie nienależne, nieprzysługujące) na skutek okoliczności leżących po stronie ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 lipca 2013 r. sygn. III AUa 365/13, LEX nr 1339401).

Żądanie zwrotu nienależnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego uzasadnione jest wobec osoby, która otrzymała świadczenie bez podstawy prawnej, i wówczas, gdy miała świadomość, że wypłacone świadczenie jej się nie należy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2001 r., II UKN 338/00, OSNP 2003 Nr 3, poz. 71).

W treści obowiązujących przepisów wyraźnie został wyeksponowany czynnik świadomości pobrania świadczenia nienależnego, przy czym o jej istnieniu przesądza dokonanie pouczenia o okolicznościach ustania prawa do świadczeń albo wstrzymania ich wypłaty. W art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za nienależnie pobrane świadczenia uznaje się świadczenia wypłacone, mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie

lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń

w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona

o braku prawa do ich pobierania. Wynika stąd, że świadomość nienależności świadczenia ma wpływać z pouczenia uprawnionego przez organ rentowy

o okolicznościach powodujących wypłatę świadczeń nienależnych,

a pouczenie stanowi warunek sine qua non obowiązku ich zwrotu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1980 r., II URN 51/80, OSNCP 1980 Nr 10, poz. 202, z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 136/04, OSNP 2005 Nr 16, poz. 252, z dnia 9 lutego 2005 r., III UK 181/04, OSNP 2005 Nr 17, poz. 275 i z dnia 16 stycznia 2009 r., I UK 190/08, OSNP 2010 nr 15-16, poz. 194).

Podnieść należy, iż na podstawie decyzji z dnia 14 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ustalił wnioskodawcy prawo do renty rodzinnej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika,

że wnioskodawca miał świadomość obowiązku poinformowania organu rentowego o zaprzestaniu kontynuowania nauki.

Każda kolejna decyzja, na jej odwrocie w punkcie XII.1 zawierała pouczenie, że „osoba pobierająca rentę rodzinną lub część tej renty przysługującą dziecku pod warunkiem kontynuowania nauki – nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, zobowiązana jest – po ukończeniu przez dziecko 16 roku życia – powiadomić o zaprzestaniu uczęszczania do szkoły-uczelni, a jeżeli uczy się nadal – zobowiązana jest do nadesłania zaświadczenia z ww. szkoły – uczelni z podaniem terminu programowego jej ukończenia. Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat na ostatnim roku studiów, prawo do renty przedłuża się do zakończenia tego roku studiów”. W aktach organu rentowego zalega również pisemne oświadczenie wnioskodawcy z dnia 10 października 2010 r., z którego wynikało, że został on poinformowany o obowiązku pisemnego lub osobistego zgłoszenia do ZUS w terminie 7 dni informacji o zaprzestaniu lub przerwaniu nauki, zmianie szkoły, podjęciu zatrudnienia. Ponadto na wniosku z dnia 10 września 2012 r., którym wnioskodawca wystąpił o wznowienie renty rodzinnej, było zawarte pouczenie, że w przypadku przerwania nauki zobowiązuje się powiadomić o tym ZUS.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca zaprzestał kontynuowania nauki w dniu 3 czerwca 2014 r., nie informując jednak od razu o tym fakcie organu rentowego. W aktach ZUS nie zalega bowiem żadne zaświadczenie, brak jest jakiegokolwiek innej informacji, mogącej wskazywać, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych został poinformowany, iż wnioskodawca zaprzestał kontynuowania nauki. Dopiero w dniu 22 stycznia 2014 r. wnioskodawca wystąpił o wstrzymanie renty rodzinnej oświadczając, że od dnia 15 stycznia 2014 r. został skreślony z listy uczniów. Faktycznie jednak organ rentowy ustalił, że zaprzestał on kontynuowania nauki z dniem 3 czerwca 2013 r., na podstawie pisma z dnia 3 lutego 2014 r. (...) Centrum (...) w J.. W dniu 20 lutego 2014 r. wnioskodawca podpisał oświadczenie, że od 3 czerwca 2013 r. nie podjął nauki i nie uczęszczał na zajęcia.

Nie może zatem budzić wątpliwości, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, bowiem wnioskodawca w okresie od 1 lipca 2013 r. do 28 lutego 2014 r. nie uczęszczał do szkoły i w związku z tym nie miał prawa do renty rodzinnej, a co za tym idzie pobrał nienależne świadczenie.

Zaznaczyć dodatkowo należy, że zgodnie z treścią art. 74 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna, z uwzględnieniem ust. 2-4.

Renta rodzinna podlega podziałowi na równe części między uprawnionych (ust. 2 art. 74).

W razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty rodzinnej po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych organ rentowy dokonuje podziału świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności. Przepisy art. 129 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio (ust. 3 art. 74).

W razie ujawnienia okoliczności powodujących ustanie podziału renty rodzinnej przepis art. 133 stosuje się odpowiednio (ust. 4 art. 74).

W wyroku z dnia 2 marca 2010 r., II UK 235/09 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że osoba, która nienależnie pobrała część renty rodzinnej jest zobowiązana do zwrotu całości wypłaconych świadczeń, bez możliwości wstecznego ustalenia nowej wysokości lub nowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych za okresy przypadające przed miesiącem ujawnienia okoliczności uzasadniających ponowne ustalenie wysokości lub ponowny podział renty rodzinnej (art. 74 ust. 2 w związku

z art. 138 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U.

z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Ujawnienie pobrania przez jedną z osób uprawnionych do części renty rodzinnej nienależnego świadczenia

nie prowadzi "automatycznie" do ponownego podziału renty rodzinnej za ten sam okres pomiędzy pozostałych uprawnionych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 września 2006 r., III AUa 983/05, LEX nr 310429, i z dnia 13 grudnia 2007 r., III AUa 2497/06, LEX nr 447177

lub wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 26 czerwca 2007 r., III AUa 531/07; z dnia 26 sierpnia 2008 r., III AUa 624/08 i z dnia 8 kwietnia 2009 r., III AUa 74/09, niepublikowane). W tych orzeczeniach trafnie zwraca się uwagę, że renta rodzinna, tak jak wszystkie inne świadczenia

z ubezpieczenia społecznego, są przyznawane, zmieniane lub ponownie ustalane w zasadzie na wniosek osób uprawnionych, a z urzędu tylko w razie uzyskania przez organ rentowy wiadomości o okolicznościach powodujących konieczność zmiany dotychczasowego podziału renty rodzinnej.

W odniesieniu do renty rodzinnej potwierdzają to wyraźnie unormowania zawarte w art. 74 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach, który stanowi,

że w razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność podziału renty rodzinnej po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych organ rentowy dokonuje podziału świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.,

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.